

Izjava Evropskega odbora za varstvo podatkov o spremembi Uredbe o e-zasebnosti in njenem vplivu na varstvo posameznikov glede zasebnosti in zaupnosti njihovih komunikacij

Organi Evropske unije za varstvo podatkov, združeni v Evropskem odboru za varstvo podatkov (EOVP), menijo, da je sprememba obstoječe Direktive o e-zasebnosti (Direktiva 2002/58/ES, spremenjena z Direktivo 2009/136/ES) pomemben in nujen korak, ki ga je treba hitro izvesti. Uporaba komunikacijskih storitev na podlagi IP naslova se je od leta 2009 zelo razširila, vendar te storitve OTT v obstoječi direktivi trenutno niso zajete. Da bi se ob uporabi teh novih storitev zagotovila zaupnost komunikacij končnih uporabnikov ter ustvarili enaki konkurenčni pogoji za ponudnike elektronskih komunikacijskih in funkcionalno enakovrednih storitev, pozivamo Evropsko komisijo, Parlament in Svet k skupnemu prizadevanju za hitro sprejetje nove Uredbe o e-zasebnosti, da bi po začetku uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov (SUVP) maja letos imeli prej nadomestila sedanjo direktivo.

EOVP se je glede na potek razprav o predlogu in v korist sozakonodajalcev odločil podati dodatne nasvete in pojasnila glede določenih vprašanj v zvezi s spremembami, ki sta jih predlagala sozakonodajalca.

1. Zaupnost elektronskih komunikacij zahteva posebno varstvo, ki presega SUVP

Zaupnost komunikacij (sodobni ekvivalent zaupnosti tradicionalne poštno korespondence) je temeljna pravica, ki je urejena v členu 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in se že uresničuje z Direktivo o e-zasebnosti. Ta pravica do zaupnosti mora veljati za vse elektronske komunikacije ne glede na način pošiljanja, tako v mirovanju kot tudi v tranzitu ter od pošiljatelja do prejemnika, poleg tega pa mora varovati tudi celovitost terminalne opreme vsakega uporabnika.

Elektronske komunikacije so temelj številnih ključnih dejavnosti v sodobnih družbah, saj podpirajo izvrševanje temeljnih pravic, kot so svoboda misli, vesti, verska svoboda, svoboda izražanja, pravica do informacij, svoboda zbiranja, združevanja itd. Zato je krepitev zaupnosti in nevtralnosti naših komunikacijskih storitev nujna.

Glede na pomen in razširjenost uporabe elektronskih komunikacij v digitalnem življenju je zelo verjetno, da ta vsebuje ali razkriva posebne vrste osebnih podatkov, bodisi izrecno bodisi zaradi samega kopiranja in kombinacije njihove vsebine ali metapodatkov. Na podlagi tega je mogoče priti do zelo natančnih ugotovitev v zvezi z zasebnim življenjem ljudi, kar pomeni visoko tveganje za njihove pravice in svobode. Te komunikacije je treba temu primerno obravnavati.

Zato v celoti podpiramo pristop v predlagani uredbi, ki temelji na obširnih prepovedih, omejenih izjemah in uporabi privolitve. V skladu z navedenimi Uredba o e-zasebnosti ne bi smela omogočati

obdelave elektronskih komunikacijskih vsebin in metapodatkov iz razlogov, kot so legitimni interesi, ki presegajo tisto, kar je potrebno za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev. Poleg tega ne bi smela omogoati obdelave metapodatkov elektronskih komunikacij za namene izvajanja pogodbe, kar pomeni, da ne bi smela biti dovoljena obdelava metapodatkov na podlagi pogodbe, saj uredba natančno določa, kakšna obdelava je dovoljena v ta namen, kot je na primer obdelava za namene zaračunavanja.

EOVP želi poudariti, da se lahko metapodatki elektronskih komunikacij še naprej obdelujejo brez privolitve, vendar po dejanski anonimizaciji¹. Ponudnike elektronskih komunikacijskih storitev EOVP poziva k uporabi te možnosti z namenom ustvarjanja inovativnih storitev, s hkratno ohranitvijo zasebnosti.

2. Direktiva o e-zasebnosti že velja

Varstvo zaupnosti komunikacij je že obstoječa pravica. Direktiva o e-zasebnosti iz leta 2002, ki je bila spremenjena leta 2009, je že določila splošno prepoved obdelave elektronskih komunikacijskih vsebin in metapodatkov. Obdelava je mogoča le:

- s predhodno privolitvijo uporabnika ali
- ob izpolnjevanju pogojev za eno od izjem, ki jih določa Direktiva o e-zasebnosti (prenos elektronskih komunikacij, zaračunavanje).

Na področju uporabe sedanje direktive sodijo tudi storitve prenosa stroj-stroj. Te določbe ohranjata tudi predlagana uredba.

Tudi varstvo terminalske opreme je že obstoječa pravica. Zmožljivosti uporabnikove terminalske opreme za shranjevanje se morajo uporabljati na tehnološko nevtralen način. Tako že vsaka tehnologija za sledenje, ne le piškotki, zahteva privolitev uporabnika ali izpolnjevanje pogojev za eno od izjem iz Direktive o e-zasebnosti.

Poleg tega predlagana uredba, kot sta jo spremenila zakonodajalca, določa več novih izjem, ki jih je predlagala Delovna skupina iz člena 29², kot so varnostne posodobitve in merjenje obseva. Te izjeme so povezane s posebnimi vrstami obdelave z zelo omejenimi tveganji za zasebnost uporabnikov.

3. Cilj predlagane uredbe je zagotovitev njene enotne uporabe v vseh državah članicah in s strani vseh vrst upravljavcev podatkov

Sedanja Direktiva o e-zasebnosti se ne uporablja za elektronske komunikacijske storitve, ki jih opravljajo ponudniki, ki poslujejo prek spleta, čeprav opravljajo funkcionalno enakovredne storitve.

Ti ponudniki pa so vključeni v področje uporabe predlagane uredbe. EOVP poudarja, da je razširitev področja uporabe uredbe na funkcionalno enakovredne storitve, vključno s t. i. storitvami OTT, bistven element reforme. Predlaganim spremembam osnutka uredbe, ki bi lahko ogrozile ta cilj (na primer predlogom o omejitvi obsega varstva komunikacijskih podatkov „v tranzitu“), bi se bilo treba izogniti z namenom zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za vse ponudnike.

¹ Kot je opredeljeno v mnenju [WP216](#), medtem ko so psevdonimizirani podatki še vedno osebni podatki.

² Glej mnenji [WP194](#) in [WP240](#).

Poleg tega se predlagana uredba uporabi takoj, ko so zbrani podatki v zvezi z vedenjem uporabnikov, ne glede na to, ali so ustvarili račun za storitev. Ta pristop bo zagotovil potrebno varstvo teh uporabnikov storitev in omogočil pošteno konkurenco med upravljavci podatkov. Opozoriti je treba, da ima privolitve, ki jo je treba pridobiti v skladu z Uredbo o e-zasebnosti, enak pomen kot v SUVP. Še posebej bo potrebna po pridobitvi prostovoljne privolitve preprečila ponudnikom storitev, da za svoje uporabnike uporabljajo „zidove piškotkov“³, obveznost izrecne privolitve pa bo ustvarila enake konkurenčne pogoje za ponudnike ne glede na to, ali je uporabnik prijavljen.

Poleg tega bodo imeli organi za varstvo podatkov z uvedbo posebnih sankcij za kršitev Uredbe o e-zasebnosti in razširjenim ozemeljskim področjem njene uporabe, kar oboje odraža določbe SUVP, pristojnost, da zagotavljajo uporabo uredbe za vsa elektronska komunikacijska orodja, ki jih uporabljajo uporabniki v EU.

4. Nova uredba mora predpisati zahtevo po privolitvi za piškotke in podobne tehnologije ter ponudnikom storitev zagotavljati tehnična orodja, ki omogočajo pridobitev privolitve

Kot je predlagala Evropska komisija, je člen 10 predlagane uredbe zasnovan tako, da uporabnikom nudi nadzor nad uporabo zmogljivosti njihove terminalske opreme za shranjevanje. Parlament je še nadgradil člen 10, ki zahteva privzeto zasebnost za nastavitve programske opreme in zagotovi tehnične rešitve za spletna mesta za pridobitev veljavne privolitve.

EOVP v celoti podpira okrepitev tega člena in meni, da bi se moral še posebej uporabljati za operacijske sisteme pametnih telefonov, tablic in računalnikov ali drugih „uporabniških agentov“ z namenom, da se zagotovi, da lahko komunikacijske aplikacije upoštevajo odločitve uporabnikov ne glede na to, katera tehnična sredstva so vključena.

Nastavitve glede zasebnosti bi morale omogočati podajo in umik privolitve na preprost, zavezujoč in izvršljiv način za vse udeležence, uporabniki pa bi morali imeti ob namestitvi jasno izbiro, da podajo privolitve, če to želijo. Poleg tega bi nastavitve glede zasebnosti morale spletnim mestom in mobilnim aplikacijam omogočati pridobitev privolitve v skladu s SUVP.

5. Sklepi

EOVP meni, da:

- Uredba o e-zasebnosti ne bi smela znižati ravni varstva, ki jo zagotavlja sedanja Direktiva o e-zasebnosti;
- bi morala Uredba o e-zasebnosti na tehnološko nevtralen način zagotavljati varstvo za vse vrste elektronskih komunikacij, vključno s tistimi, ki se izvajajo prek storitev OTT;
- bi bilo treba privolitve uporabnika pridobiti sistematično ter na tehnično izvedljiv in izvršljiv način pred obdelavo podatkov o elektronskih komunikacijah ali pred uporabo zmogljivosti shranjevanja ali obdelave uporabniške terminalske opreme. Za obdelavo teh podatkov na podlagi legitimnih interesov upravljavca podatkov ali za splošni namen izvajanja pogodbe ne bi smelo biti nobenih izjem;
- bi moral člen 10 zagotavljati učinkovit način za pridobitev privolitve za spletna mesta in mobilne aplikacije. Na splošno bi morale nastavitve ohranjati privzeto zasebnost uporabnikov, slednji pa bi morali biti po prejemu ustreznih in preglednih informacij usmerjeni k izbiri nastavitve. V zvezi s tem bi morala uredba ostati tehnološko nevtralna, da se zagotovi skladnost njene uporabe ne glede na konkretne primere;

³ „Zid piškotkov“ uporabnikom, ki ne dajo privolitve, preprečuje dostop do spletnega mesta ali storitve.

- bi bilo treba izvajati temeljit nadzor za morebitne *ad hoc* izjeme, ki bi jih sozakonodajalca morda želela dodati tistim, ki so že vključene v osnutkih besedil Komisije in Parlamenta. Zlasti bi bilo treba skrbno preučiti morebitne široko zastavljene izjeme, kadar »javni organ« zahteva obdelavo podatkov. Poleg tega predlog ne bi smel omogočati vsesplošnega spremljanja lokacije uporabnika ali obdelave njegovih metapodatkov;
- za zagotovitev prostovoljne privolitve v skladu s SUVP dostop do storitev in funkcij ne bi smel biti pogojen z uporabnikovo privolitvijo glede obdelave osebnih podatkov ali informacij, ki se nanašajo na terminalsko opremo končnih uporabnikov ali ki jih ta oprema obdeluje, kar pomeni, da bi bilo treba zidove piškotkov izrecno prepovedati;
- bi bilo treba spodbujati uporabo dejansko anonimiziranih podatkov o elektronskih komunikacijah;
- bo omenjeni razvoj varoval zasebnost končnih uporabnikov v vseh zadevnih primerih in preprečeval kakršno koli izkrivljanje konkurence.